EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 06 24
COM(2020) 262 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Tolesnis buvusio trečiojo ramsčio *acquis* derinimas su duomenų apsaugos taisyklėmis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Tolesnis buvusio trečiojo ramsčio *acquis* nuostatų derinimas su duomenų apsaugos taisyklėmis

I. Įvadas

Šiame komunikate pristatoma peržiūra, kurią Komisija turi atlikti pagal Duomenų apsaugos teisėsaugos srityje direktyvos[1] (Direktyva 2016/680, toliau – Teisėsaugos direktyva) 62 straipsnio 6 dalį.

Teisėsaugos direktyva įsigaliojo 2016 m. gegužės 6 d., ir pagal jos 63 straipsnio 1 dalį valstybės narės turėjo iki 2018 m. gegužės 6 d. perkelti ją į nacionalinę teisę. Ja buvo panaikintas ir pakeistas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR. Teisėsaugos direktyva taikoma kompetentingoms institucijoms tiek šalies viduje, tiek tarpvalstybiniu mastu tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo, be kita ko, apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos, tikslais (toliau – teisėsauga) (1 straipsnio 1 dalis). Tai pirmasis teisės aktas, parengtas laikantis visapusiško požiūrio teisėsaugos srityje – iki tol vadovautasi *ad hoc* principu, pagal kurį kiekvienam teisėsaugos srities teisės aktui buvo nustatomos atskiros duomenų apsaugos taisyklės. Teisėsaugos direktyva, grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsniu, yra teisės aktas, kuriuo Sąjungos teisės aktų leidėjas įgyvendina Pagrindinių teisių chartijos[2] 8 straipsnyje įtvirtintą pagrindinę teisę į asmens duomenų apsaugą teisėsaugos institucijoms tvarkant asmens duomenis.

Teisėsaugos direktyvos 60 straipsnyje numatytas tęstinumo principas, pagal kurį jos nuostatos nedaro poveikio specialiosioms tam tikrų Sąjungos teisės aktų nuostatoms dėl asmens duomenų apsaugos. Tai konkrečios nuostatos dėl asmens duomenų apsaugos, įtvirtintos 2016 m. gegužės 6 d. ar anksčiau įsigaliojusiuose Sąjungos teisės aktuose dėl teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimo. Teisėsaugos direktyva jau taikoma kitoms tų teisės aktų nuostatoms.

Teisėsaugos direktyvos 62 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad iki 2019 m. gegužės 6 d. Komisija turi peržiūrėti kitus Sąjungos priimtus teisės aktus, kuriais reglamentuojamas kompetentingų institucijų vykdomas duomenų tvarkymas teisėsaugos tikslais, įskaitant teisės aktus, kuriems pagal 60 straipsnį taikomas tęstinumo principas, kad įvertintų, ar jų nereikia suderinti su Teisėsaugos direktyva, ir prireikus pateiktų reikiamus pasiūlymus iš dalies pakeisti tuos teisės aktus, kuriais Teisėsaugos direktyvos taikymo srityje būtų užtikrintas nuoseklus požiūris į asmens duomenų apsaugą. Suderinimas pagal Teisėsaugos direktyvos 62 straipsnio 6 dalį turėtų būti įgyvendinamas iš dalies pakeičiant atitinkamus teisės aktus taip, kad tų Sąjungos teisės aktų (ir atitinkamais atvejais nacionalinių įgyvendinimo nuostatų) asmens duomenų apsaugos taisyklės būtų suderintos su Teisėsaugos direktyvos nuostatomis (ir nacionalinėmis priemonėmis, kuriomis ta direktyva perkeliama į nacionalinę teisę). Šiame

[1] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89–131).

[2] Dėl SESV 16 straipsnio ir Pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio santykio žr. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) nuomonės A-1/15, ECLI:EU:C:2017:592, 120 punktą.

komunikate pateikiamas teisės aktų, kurie pagal peržiūros procedūrą turėtų būti suderinti, sąrašas ir tvarkaraštis šiam tikslui pasiekti. Ši išvada nedaro poveikio Komisijos sprendimams siūlyti konkrečius bet kurio per šią peržiūrą vertinamo teisės akto pakeitimus, visų pirma tais atvejais, kai numatyta iš esmės pakeisti tą teisės aktą arba pakeisti jį kitu.

II. Peržiūros rezultatai

Atlikdama peržiūrą Komisija atsižvelgė į tyrimą, kuris buvo atliktas įgyvendinant Europos Parlamento bandomąjį projektą „ES duomenų rinkimo priemonių ir programų peržiūra pagrindinių teisių požiūriu“[3]. Tyrime apžvelgti Sąjungos aktai, kuriems taikoma Teisėsaugos direktyvos 62 straipsnio 6 dalis, ir atrinktos nuostatos, kurias gali reikėti suderinti duomenų apsaugos požiūriu.

Remdamasi šiuo tyrimu Komisija nustatė 26 Sąjungos teisės aktus, kuriuos reikia peržiūrėti. Komisija padarė išvadą, kad 16 iš šių 26 teisės aktų keisti nereikia, o 10 iš jų ne visiškai atitinka Teisėsaugos direktyvą, todėl turėtų būti iš dalies pakeisti.

Per šią peržiūrą nevertinti po Teisėsaugos direktyvos įsigaliojimo priimti arba iš dalies pakeisti teisės aktai, kuriais reglamentuojamas kompetentingų institucijų atliekamas asmens duomenų tvarkymas, nes jie parengti jau atsižvelgiant į Teisėsaugos direktyvos reikalavimus.

III. Teisės aktai, kurių suderinti nereikia

Kaip išdėstyta šiame komunikate, 16 teisės aktų, kurių nereikia suderinti, skirstomi į penkias kategorijas.

1) Teisės aktai, kuriuose nėra konkrečių duomenų apsaugos taisyklių

Teisės aktams, kuriuose nėra konkrečių duomenų apsaugos taisyklių, nebuvo taikomas tęstinumo principas pagal Teisėsaugos direktyvos 60 straipsnį. Tai reiškia, kad pagal tokius teisės aktus asmens duomenų tvarkymui taikomos nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis perkeliama Teisėsaugos direktyva, ir jų toliau derinti nereikia. Tai yra šie septyni teisės aktai:

i. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos[4];

ii. 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/577/TVR dėl turto arba įrodymų arešto aktų vykdymo Europos Sąjungoje[5];

iii. 2005 m. sausio 24 d. Tarybos bendroji pozicija 2005/69/TVR dėl keitimosi tam tikrais duomenimis su Interpolu[6];

---

[3] Bandomąjį projektą užsakė Europos Parlamentas, jam vadovavo Komisija, o jį vykdė rangovas (nepriklausomų ekspertų grupė). Rangovą Komisija atrinko pagal Europos Parlamento nustatytus kriterijus. Projekto rezultatai tėra rangovo nuomonė ir išvados, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį juose pateiktos informacijos panaudojimą. Projekto rezultatai skelbiami adresu http://www.fondazionebrodolini.it/en/projects/pilot-project-fundamental-rights-review-eu-data-collection-instruments-and-programmes

[4] OL L 190, 2002 7 18, p. 1–20.

[5] OL L 196, 2003 8 2, p. 45–55.

iv. 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms[7];

v. 2006 m. spalio 6 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2006/783/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo nutarimams konfiskuoti[8];

vi. 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/947/TVR dėl teismo sprendimų ir sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo siekiant užtikrinti lygtinio atleidimo priemonių ir alternatyvių sankcijų priežiūrą[9];

vii. 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje[10].

2) Teisės aktai, kuriuose daroma nuoroda į Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR ir kuriuose nėra konkrečių duomenų apsaugos taisyklių

Teisėsaugos direktyva nuo 2018 m. gegužės 6 d. panaikintas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdant policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos[11], o jos 59 straipsnyje nustatyta, kad nuorodos į Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR laikomos nuorodomis į Teisėsaugos direktyvą. Taip užtikrinama, kad Teisėsaugos direktyva būtų taikoma pagal šiuos teisės aktus vykdomam duomenų tvarkymui. Šiuose teisės aktuose nėra konkrečių duomenų apsaugos taisyklių, išskyrus nuorodą į Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR, todėl atlikus peržiūrą padaryta išvada, kad papildomų pakeitimų duomenų apsaugos srityje nereikia. Tai yra šie trys teisės aktai:

i. 2009 m. spalio 23 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/829/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo sprendimams dėl kardomųjų priemonių Europos Sąjungos valstybėse narėse kaip alternatyvos kardomajam kalinimui[12];

ii. 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo[13];

iii. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/99/ES dėl Europos apsaugos orderio[14].

3) Teisės aktų pasiūlymai, dėl kurių vyksta tarpinstitucinės derybos

---

6 OL L 27, 2005 1 29, p. 61 ir 62.

7 OL L 76, 2005 3 22, p. 16–30. Kalbant apie Tarybos pamatinį sprendimą 2005/214/TVR reikia paminėti, kad BDAR taikomas tais atvejais, kai piniginės baudos skiriamos už administracinius pažeidimus, o ne nusikalstamas veikas.

8 OL L 328, 2006 11 24, p. 59–78.

9 OL L 337, 2008 12 16, p. 102–122.

10 OL L 327, 2008 12 5, p. 27–46.

11 OL L 350, 2008 12 30, p. 60–71.

12 OL L 294, 2009 11 11, p. 20–40.

13 OL L 328, 2009 12 15, p. 42–47.

14 OL L 338, 2011 12 21, p. 2–18.

Šiuo metu vykdoma dviejų toliau nurodytų teisės aktų peržiūra. Vykdant Komisijos inicijuotą teisėkūros procedūrą jau atsižvelgta į Teisėkūros direktyvos reikalavimus:

i. 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimu 2008/633/TVR dėl valstybių narių paskirtų institucijų ir Europolo prieigos prie Vizų informacinės sistemos (VIS) teroristinių ir kitų sunkių nusikaltimų prevencijos, atskleidimo ir tyrimo tikslais[15] reglamentuojama prieiga prie VIS laikomų asmens duomenų teroristinių ir kitų sunkių nusikaltimų prevencijos, atskleidimo ir tyrimo tikslais. 2018 m. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 767/2008, Reglamentas (EB) Nr. 810/2009, Reglamentas (ES) 2017/2226, Reglamentas (ES) 2016/399, Reglamentas XX/2018 [Sąveikumo reglamentas] ir Sprendimas 2004/512/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2008/633/TVR[16]. Šiuo pasiūlymu nuostata dėl teisėsaugos institucijų prieigos suderinama su naujausių teisės aktų nuostatomis ir siūloma panaikinti Tarybos sprendimą.

ii. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai[17]. 2016 m. Komisija pasiūlė panaikinti šį reglamentą, pateikdama pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pirštų atspaudų lyginimo sistemos EURODAC sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, siekiant nustatyti neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius ar asmenis be pilietybės, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su sistemos EURODAC duomenimis (nauja redakcija)[18].

4) Tik valstybių narių arba Šengeno valstybių tarpusavio tarptautiniai susitarimai

Pagal Teisėsaugos direktyvos 62 straipsnio 6 dalį atliekama peržiūra taikytina keliems tarptautiniams susitarimams, kurie yra privalomi tik valstybėms narėms arba Šengeno valstybėms, privalančioms perkelti Teisėsaugos direktyvą į savo vidaus teisės sistemą. Todėl šių valstybių kompetentingų institucijų pagal tokius susitarimus vykdomam asmens duomenų tvarkymui teisėsaugos tikslais taikomi nacionalinės teisės aktai, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama Teisėsaugos direktyva. Tai yra šie trys susitarimai:

i. Konvencija dėl muitinės administracijų tarpusavio pagalbos ir bendradarbiavimo, parengta vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu (konvencija „Neapolis II“)[19];

ii. 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos aktas, pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtinantis Konvenciją dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose[20];

15 OL L 218, 2008 8 13, p. 129–136.
16 COM(2018) 302 *final*.
17 OL L 180, 2013 6 29, p. 31–59.
18 COM/2016/0272 *final* – 2016/0132 (COD).
19 OL C 24, 1998 1 23, p. 2–22.
20 OL C 197, 2000 7 12, p. 1 ir 2.

iii. Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimas dėl tam tikrų 2000 m. gegužės 29 d. Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ir jos 2001 m. protokolo nuostatų taikymo[21].

5) ES ir JAV savitarpio teisinės pagalbos susitarimas

Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimas dėl savitarpio teisinės pagalbos[22] (toliau – ES ir JAV savitarpio teisinės pagalbos susitarimas), pasirašytas 2003 m., įsigaliojo 2010 m. vasario 1 d. Šį susitarimą papildo 2017 m. vasario mėn. įsigaliojęs Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos susitarimas dėl su nusikalstamų veikų prevencija, tyrimu, atskleidimu ir baudžiamuoju persekiojimu susijusios asmeninio pobūdžio informacijos apsaugos[23] (ES ir JAV bendrasis susitarimas) – jame nustatytos atitinkamos asmens duomenų apsaugos priemonės, todėl ES ir JAV savitarpio teisinės pagalbos susitarimo toliau derinti nereikia.

IV. Teisės aktai, kuriuos reikia suderinti su Teisėsaugos direktyva

Atliekant peržiūrą nustatyta dešimt teisės aktų, dėl kurių, Komisijos nuomone, reikėtų imtis teisėkūros veiksmų – dėl to, kad juose yra konkrečių nuostatų dėl asmens duomenų apsaugos, kurioms, vadovaujantis Teisėsaugos direktyvos 60 straipsnyje įtvirtintu tęstinumo principu, ta direktyva nedaro poveikio, arba dėl to, kad tos nuostatos, nors joms tęstinumo principas ir nebuvo taikomas, ne visiškai atitinka Teisėsaugos direktyvą, kaip toliau paaiškinta išsamiau.

1) Tarybos pamatinis sprendimas dėl jungtinių tyrimo grupių

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2002/465/TVR dėl jungtinių tyrimo grupių[24] nustatytos jungtinės tyrimo grupės sudarymo sąlygos. Jame yra konkreti nuostata dėl informacijos, kuri gali būti susijusi su Jungtinės tyrimo grupės nario arba komandiruoto nario gautais asmens duomenimis, tvarkymo, ir numatyta, kad tokia informacija gali būti naudojama kitais tikslais tiek, kiek dėl to susitarė tyrimo grupę sudarančios valstybės narės (1 straipsnio 10 dalies d punktas). Šią nuostatą reikėtų suderinti su Teisėsaugos direktyva.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Tarybos pamatinis sprendimas 2002/465/TVR su Teisėsaugos direktyva turėtų būti suderintas šiais aspektais:

- turėtų būti nurodyta, kad pagal Tarybos pamatinį sprendimą 2002/465/TVR gauti asmens duomenys gali būti tvarkomi kitais tikslais nei tie, kuriais buvo surinkti, tiek, kiek nustatyta nacionalinėje teisėje ir kiek dėl to susitarė grupę sudarančios valstybės narės, laikantis Teisėsaugos direktyvos 4 straipsnio 2 dalies ir 9 straipsnio 1 dalies sąlygų.

Tolesni veiksmai

[21] OL L 26, 2004 1 29, p. 3–9).
[22] OL L 181, 2003 7 19, p. 34–42.
[23] OL L 336, 2016 12 10, p. 3–13.
[24] OL L 162, 2002 6 20, p. 1–3.

Paskutinį 2020 m. ketvirtį Komisija pasiūlys tikslinį Tarybos pamatinio sprendimo 2002/465/TVR pakeitimą.

2) Tarybos sprendimas dėl keitimosi informacija ir bendradarbiavimo teroristinių nusikaltimų srityje

2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimas 2005/671/TVR dėl keitimosi informacija ir bendradarbiavimo teroristinių nusikaltimų srityje[25] buvo priimtas prieš įsigaliojant Tarybos pamatiniam sprendimui 2008/977/TVR ir jame yra nuostatų, kurioms taikomas tęstinumo principas pagal Teisėsaugos direktyvos 60 straipsnį. Tarybos sprendimas 2005/671/TVR neseniai buvo iš dalies pakeistas Direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Tarybos sprendimas 2005/671/TVR su Teisėsaugos direktyva turėtų būti suderintas šiais aspektais:

- turėtų būti nurodyta, kad asmens duomenys pagal Tarybos sprendimą 2005/671/TVR gali būti tvarkomi tik teroristinių nusikaltimų prevencijos, tyrimo, nustatymo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais, laikantis tikslo apribojimo principo;
- laikantis Teisėsaugos direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje nustatyto reikalavimo ir deramai atsižvelgiant į atitinkamų institucijų operatyvinius poreikius, Sąjungos arba valstybių narių teisėje turėtų būti tiksliau apibrėžtos asmens duomenų, kuriais galima keistis, kategorijos.

Tolesni veiksmai

Per pirmąjį 2021 m. pusmetį Komisija pasiūlys tikslinį Tarybos sprendimo 2005/671/TVR pakeitimą.

Be to, iki 2021 m. rugsėjo 8 d. Komisija ketina pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje bus įvertinta Direktyvos (ES) 2017/541 nauda kovojant su terorizmu ir jos poveikis pagrindinėms teisėms ir laisvėms, įskaitant teisę į duomenų apsaugą (Direktyvos (ES) 2017/541 29 straipsnio 2 dalis).

3) Tarybos pamatinis sprendimas dėl teisėsaugos institucijų keitimosi informacija

2006 m. gruodžio 18 d.Tarybos pamatiniame sprendime 2006/960/TVR dėl keitimosi informacija ir žvalgybos informacija tarp Europos Sąjungos valstybių narių teisėsaugos institucijų supaprastinimo[26] nustatytos bendrosios taisyklės, pagal kurias valstybių narių teisėsaugos institucijos gali keistis esama informacija ir žvalgybos informacija atlikdamos nusikaltimų tyrimus ar nusikaltimų žvalgybines operacijas. Jame nustatyta, kad tarpvalstybinio keitimosi duomenimis procedūros iš esmės negali būti griežtesnės už procedūras, taikomas keitimuisi duomenimis nacionaliniu lygmeniu.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Tarybos pamatinis sprendimas su Teisėsaugos direktyva turėtų būti suderintas šiais aspektais:

[25] OL L 253, 2005 9 29, p. 22–24.
[26] OL L 386, 2006 12 29, p. 89–100.

- turėtų būti nurodytos asmens duomenų, kuriais galima keistis pagal pamatinį sprendimą, rūšys, kartu išsaugant jo kaip horizontaliosios priemonės veiksmingumą ir pobūdį;
- turėtų būti išsamiau apibūdintos apsaugos priemonės, ypač reikalavimas atlikti kiekvienos keitimosi informacija operacijos būtinumo ir proporcingumo vertinimą;
- turėtų būti atnaujintos nuorodos į horizontaliąją duomenų apsaugos sistemą ir nurodyta, kad yra taikytina Teisėsaugos direktyva.

Tolesni veiksmai

Komisija įvertins šį teisės aktą atsižvelgdama į platesnių diskusijų rezultatus ir 2020 m. atliktą galimybių tyrimą dėl galimybės ateityje kodifikuoti ES bendradarbiavimo teisėsaugos srityje tvarką, o tai leistų atnaujinti ir modernizuoti įvairius teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo srities teisės aktus. Paskutinį 2021 m. ketvirtį Komisija pateiks teisės akto, kuriuo bent jau bus iš dalies pakeistas Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR, užtikrinant reikiamą duomenų apsaugos suderinimą, pasiūlymą.

4) Tarybos sprendimas dėl turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimo

2007 m. gruodžio 6 d. Tarybos sprendimu 2007/845/TVR dėl valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimo nusikalstamu būdu įgytų pajamų bei kito susijusio turto paieškos ir nustatymo srityje valstybės narės įpareigotos įsteigti turto susigrąžinimo tarnybas[27] ir sukurti sistemą, kurioje valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybos galėtų keistis duomenimis.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Tarybos sprendimas 2007/845/TVR arba bet koks jį pakeisti galintis dokumentas su Teisėsaugos direktyva turėtų būti suderintas visais aktualiais aspektais, t. y.:

- turėtų būti aiškiai nurodyta, kad asmens duomenų tvarkymui pagal Tarybos sprendimą 2007/845/TVR taikoma Teisėsaugos direktyva. Dabartinės redakcijos Tarybos sprendimo 2007/845/TVR 5 straipsnyje daroma aiški nuoroda į 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu ir tos konvencijos 2001 m. lapkričio 8 d. papildomą protokolą dėl priežiūros institucijų ir valstybės sienas kertančių duomenų srautų. Šis Tarybos sprendimas buvo priimtas prieš įsigaliojant Tarybos pamatiniam sprendimui 2008/977/TVR, o konkrečios jo nuostatos dėl asmens duomenų apsaugos taip pat patenka į Teisėsaugos direktyvos 60 straipsnio taikymo sritį, todėl Teisėsaugos direktyva poveikio šioms nuostatoms nedaro (t. y. joms taikomas tęstinumo principas). Todėl tam, kad Teisėsaugos direktyva būtų visapusiškai taikoma, šį teisės aktą reikia iš dalies pakeisti;
- asmens duomenų, kuriais galima keistis, kategorijos turėtų būti apibrėžtos tiksliau, deramai atsižvelgiant į atitinkamų institucijų operatyvinius poreikius.

Tolesni veiksmai

Šiuo metu Komisija persvarsto turto susigrąžinimo tarnybų vaidmenį ir funkcijas. Tam 2019 m. gruodžio mėn. Komisija pradėjo tyrimą „Turto įšaldymas, konfiskavimas ir susigrąžinimas ES – kas veikia, o kas ne“ („Freezing, confiscation and asset recovery in the EU – what works and what does not work“). Galutinė šio tyrimo ataskaita turėtų būti pateikta 2020 m. liepos mėn.

[27] OL L 332, 2007 12 18, p. 103–105.

Šio tyrimo išvados ir rekomendacijos galėtų būti pagrindas tolesniems svarstymams apie turto susigrąžinimo srities ES *acquis*t, įskaitant Tarybos sprendimą 2007/845/TVR. Teisės akto, kuriuo bus padaryti pakeitimai, reikalingi duomenų apsaugos nuostatoms suderinti, pasiūlymas bus pateiktas iki 2021 m. pabaigos.

5) Tarybos sprendimai dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje (Priumo sprendimai)

2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimu 2008/615/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje[28] ir 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimu 2008/616/TVR dėl Sprendimo 2008/615/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje, įgyvendinimo[29] nustatytos valstybių narių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo taisyklės, visų pirma taikytinos keitimuisi (pagal principą „yra atitiktis / nėra atitikties“) nacionalinėse teistumo duomenų bazėse saugomais DNR ir pirštų atspaudų duomenimis. Priumo sistemoje, per internetinę taikomąją programą „EUCARIS“, taip pat galima tiesioginė prieiga prie transporto priemonių savininkų registracijos.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Atliekant Priumo sprendimų peržiūrą reikia užtikrinti, kad naujoji Priumo sistema būtų visiškai suderinta su Teisėsaugos direktyva, visų pirma duomenų apsaugos priemonių srityje. Komisija pasiūlys pakeitimų, kuriais užtikrinama atitiktis Teisėsaugos direktyvai, be kita ko, šiais aspektais:

- turėtų būti suderintos nuostatos dėl duomenų subjektų teisių ir atsakomybės už asmens duomenų tvarkymą taisyklės, taip pat teisių gynimo priemonės;
- registravimo reikalavimai turėtų būti visapusiškai suderinti su Teisėsaugos direktyva;
- turėtų būti suderintos asmens duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes ir tarptautinėms organizacijoms taisyklės;
- reikėtų apsvarstyti galimybę užtikrinti sąveiką tarp Teisėsaugos direktyvos 9 straipsnio 3 dalies ir Priumo sprendimais nustatytos sistemos;
- Tarybos sprendimo 2008/615/TVR 3 ir 5 skyrių taikymo srityje reikėtų patikslinti, laikantis Teisėsaugos direktyvos 8 straipsnio 2 dalies reikalavimų, asmens duomenų, kurie gali būti tvarkomi nusikalstamų veikų prevencijos ir viešosios tvarkos palaikymo bei svarbių įvykių saugumo užtikrinimo tikslais arba taikant kitas bendradarbiavimo formas, kategorijas;
- turėtų būti aiškiai nurodyta, kad bet koks keitimasis informacija pagal šį sprendimą, visų pirma duomenų, susijusių su didelio masto renginiais ar kitomis bendradarbiavimo formomis, teikimas (Tarybos sprendimo 2008/615/TVR 3 ir 5 skyriai), gali būti vykdomas tik nusikalstamų veikų prevencijos ir tyrimo bei visuomenės saugumo tikslais;
- pasinaudodama šiuo derinimo procesu, Komisija taip pat galėtų atnaujinti nuorodą į taikytiną duomenų apsaugos sistemą, t. y. nuorodą į Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR pakeisti nuoroda į taikytiną Teisėsaugos direktyvą.

[28] OL L 210, 2008 8 6, p. 1–11.
[29] OL L 210, 2008 8 6, p. 12–72.

Tolesni veiksmai

2018 m. lapkričio mėn. Komisija pradėjo Priumo sistemos ateities galimybių tyrimą[30]. Atliekant tyrimą vertinamos techninės, operatyvinės ir teisinės galimybės iš dalies pakeisti techninę struktūrą, pagerinti keitimąsi asmens duomenimis ir bylų duomenimis sistemoje gavus atitikties pranešimą, be kita ko, numatyti naujų duomenų kategorijų ir pagerinti esamą duomenų tvarkymą, taip pat susieti Priumo sistemą su kitomis ES centrinėmis duomenų bazėmis ir sąveikos priemonėmis. Atsižvelgdama į šios studijos rezultatus Komisija apsvarstys galimybę pateikti teisės akto, kuriuo nustatoma peržiūrėta ir atnaujinta teisinė sistema, leisianti 2021 m. suderinti reikiamas nuostatas su Teisėsaugos direktyva, pasiūlymą.

6) Tarybos sprendimas dėl informacinių technologijų naudojimo muitinės tikslais

2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos sprendimu 2009/917/TVR dėl informacinių technologijų naudojimo muitinės tikslais[31] sukurta Muitinės informacinė sistema (MIS), kuri padeda užkirsti kelią sunkiems nacionalinių įstatymų pažeidimams, juos tirti ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn, nes suteikia galimybę greičiau gauti informaciją ir padidina muitinės administracijų veiksmingumą. Šia centrine sistema gali naudotis valstybių narių institucijos, Europolas, Eurojustas ir Europos Komisija.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Tarybos sprendimas 2009/917/TVR su Teisėsaugos direktyva turėtų būti suderintas šiais aspektais:

- turėtų būti suderintos nuostatos dėl sunkių pažeidimų, kuriems taikomas Tarybos sprendimas;
- reikėtų patikslinti duomenų rinkimo ir registravimo sąlygas ir nustatyti reikalavimą, kad duomenys į MIS turi būti įvedami tik tuo atveju, jei yra pagrįstų priežasčių (visų pirma atsižvelgiant į anksčiau vykdytą neteisėtą veiklą) manyti, kad atitinkamas asmuo įvykdė, vykdo ar vykdys nusikalstamą veiką;
- reikėtų nustatyti papildomus duomenų tvarkymo saugumo reikalavimus, suderinant privalomųjų saugumo priemonių sąrašą su Teisėsaugos direktyvos 29 straipsniu, t. y. įtraukti į jį sistemos atgaminimo, patikimumo ir vientisumo reikalavimus;
- turėtų būti nustatyta, kad tolesnis MIS įrašytų duomenų tvarkymas kitais tikslais nei tie, kuriais asmens duomenys buvo surinkti, galimas tik Teisėsaugos direktyvoje numatytomis sąlygomis;
- turėtų būti nustatyta, kad asmens duomenų tvarkymas pagal Tarybos sprendimą 2009/917/TVR galimas tik taikant Reglamento (ES) 2018/1725 62 straipsnyje nustatytą koordinuotosios priežiūros modelį.[32]Šis sprendimas yra vienintelis likęs

---

30 Keitimosi informacija pagal Priumo sprendimus gerinimo galimybių studija: galutinė ataskaita (https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6c877a2a-9ef7-11ea-9d2d-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-130489216); išplėstinė techninė ataskaita (https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3236e6ae-9efb-11ea-9d2d-01aa75ed71a1/language-en); Sąnaudų ir naudos analizė (https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/503f1551-9efc-11ea-9d2d-01aa75ed71a1/language-en).

31 OL L 323, 2009 12 10, p. 20–30.

32 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 295, 2018 11 21, p. 39–98).

teisės aktas, pagal kurį asmens duomenų tvarkymo priežiūrą turi atlikti Jungtinės priežiūros institucija, o tai nebeatitinka esamos padėties;

- reikėtų atnaujinti bendrąją nuorodą į Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR pridedant nuorodą į taikytiną Teisėsaugos direktyvą. Visos nuostatos, kurios dubliuojasi su Teisėsaugos direktyva (pvz., apibrėžtys arba nuostatos dėl duomenų subjektų teisių arba galimybės pasinaudoti teisminėmis teisių gynimo priemonėmis ir nuostatos dėl atsakomybės), turėtų būti išbrauktos, nes yra nebeaktualios ir nereikalingos. Nuorodos į konkrečias Tarybos pamatinio sprendimo 2008/977/TVR nuostatas turėtų būti atnaujintos papildant jas atitinkamomis nuorodomis į Teisėsaugos direktyvą.

Tolesni veiksmai

Pirmąjį 2021 m. ketvirtį Komisija pasiūlys tikslinį Tarybos sprendimo 2009/917/TVR pakeitimą.

7) Savitarpio teisinės pagalbos susitarimas su Japonija

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Atliekant Europos Sąjungos ir Japonijos susitarimo dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose[33] peržiūrą nustatytos kelios sritys, kurių apsaugos priemones reikėtų patobulinti. Sritys, kurias šia prasme reikia išsamiau apsvarstyti:

- nuostatos dėl duomenų kokybės ir saugumo klausimų;
- specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymui taikomos apsaugos priemonės;
- teisių gynimo priemonės, kuriomis gali naudotis duomenų subjektai, ir priežiūros taisyklės;
- tolesnio duomenų perdavimo ribojimas;
- duomenų saugojimo ir įrašymo taisyklės.

Tolesni veiksmai

Todėl Komisija informuos Japonijos valdžios institucijas apie tai, kad gali reikėti iš dalies pakeisti Susitarimą, ir apie procedūrą, kurią taikant būtų nustatytos griežtesnės, Teisėsaugos direktyvą atitinkančios duomenų apsaugos priemonės, kad 2021 m. pirmąjį ketvirtį Tarybai būtų galima pateikti rekomendaciją.

8) Direktyva dėl Europos tyrimo orderio

Kalbant apie asmens duomenų tvarkymą pagal 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose[34], joje nustatyta Europos tyrimo orderio išdavimo, perdavimo ir vykdymo tvarka.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Direktyva 2014/41/ES su Teisėsaugos direktyva turėtų būti suderinta šiais aspektais:

[33] OL L 39, 2010 2 12, p. 20–35.
[34] OL L 130, 2014 5 1, p. 1–36.

- turėtų būti aiškiai nustatyta, kad bet koks pagal šią direktyvą gautų asmens duomenų tvarkymas kitais tikslais nei tie, kuriais šie duomenys buvo surinkti, galimas tik laikantis sąlygų, nustatytų Teisėsaugos direktyvos 4 straipsnyje, 9 straipsnio 1 dalyje arba BDAR 6 straipsnyje, pvz., reikėtų išbraukti 20 straipsnį;
- Komisija atnaujins bendrąją nuorodą į Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977, nurodydama, kad yra taikytina Teisėsaugos direktyva, ir pridėdama nuorodą, kad tvarkant su ETO susijusius asmens duomenis ne baudžiamojo proceso metu taikomas BDAR.

Tolesni veiksmai

Paskutinį 2020 m. ketvirtį Komisija pasiūlys tikslinį Direktyvos 2014/41/ES pakeitimą.

9) Direktyva dėl keitimosi informacija apie kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus

2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/413, kuria sudaromos palankesnės sąlygos keistis informacija tarpvalstybiniu lygmeniu apie kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus[35], siekiama užtikrinti aukšto lygio apsaugą visiems eismo dalyviams Sąjungoje, sudarant palankesnes sąlygas tarpvalstybiniu mastu keistis informacija apie tam tikrus konkrečius kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus. Šiuo tikslu pagal direktyvą valstybių narių institucijoms suteikiama galimybė naudojantis elektronine informacine sistema prisijungti prie viena kitos transporto priemonių registrų – tai leidžia nustatyti šalyje negyvenantį įtariamą pažeidėją, t. y. transporto priemonės savininką arba valdytoją, ir taip lengviau užtikrinti sankcijų už kelių eismo pažeidimus vykdymą.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Direktyva (ES) 2015/413 su Teisėsaugos direktyva turėtų būti suderinta šiais aspektais:

- turėtų būti aiškiai nurodyta, kad tais atvejais, kai kelių eismo srityje padarytas veiksmas laikomas nusikalstama veika, taikoma Teisėsaugos direktyva. Kadangi pagrindinis tikslas yra užtikrinti kelių eismo dalyviams aukšto lygio apsaugą, direktyva grindžiama SESV 91 straipsnio 1 dalies c punktu dėl kelių eismo saugumo didinimo priemonių ir dabartinėje jos redakcijoje daroma nuoroda į taikytinas Direktyvos 95/46/EB duomenų apsaugos nuostatas. Tačiau direktyva taip pat siekiama sudaryti palankesnes sąlygas taikyti sankcijas už kelių eismo taisyklių pažeidimus, kurie kai kuriose valstybėse narėse laikomi administraciniais, o kitose baudžiamaisiais. Pirmuoju atveju Direktyva 95/46/EB pakeičiama Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu ir taip užtikrinama tinkama asmens duomenų tvarkymo teisinė sistema. Antruoju atveju, kaip nurodyta direktyvos 23 konstatuojamojoje dalyje, valstybės narės turi galimybę taikyti konkrečias duomenų apsaugos nuostatas, išdėstytas Sprendime 2008/615/TVR. Prieiga prie duomenų, kuriais keičiamasi pagal šį sprendimą, ir tolesnis jų tvarkymas turi būti suderinti su Teisėsaugos direktyva – turi būti aiškiai nurodyta, kad tokiais atvejais taikoma Teisėsaugos direktyva (žr. 5 punktą);

- suderinimu turėtų būti užtikrinta, kad, vykdant prievolę nusiųsti transporto priemonės savininkui ar valdytojui arba kitam nustatytam asmeniui, įtariamam padarius su kelių eismo sauga susijusį kelių eismo taisyklių pažeidimą, informacinį raštą apie pradėtą

[35] OL L 68, 2015 3 13, p. 9–25.

tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą ir suteikti jiems konkrečią informaciją, nebūtų pažeista teisės į informaciją pagal Teisėsaugos direktyvos 13 straipsnį.

Tolesni veiksmai

Direktyvos 11 straipsnyje nustatyta, kad iki 2016 m. lapkričio mėn. Komisija turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo ataskaitą. 2016 m. atlikus direktyvos įvertinimą[36], 2019 m. kovo 15 d. Komisija paskelbė Įžanginį poveikio vertinimą[37] (toliau – veiksmų planas) – tai pirmas žingsnis atliekant direktyvos peržiūrai reikalingą poveikio vertinimą. Iki 2021 m. pabaigos Komisija pateiks pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo bus užtikrintas reikiamų nuostatų suderinimas su Teisėsaugos direktyva[38].

10) Direktyva dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) naudojimo

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais[39] oro transporto bendrovėms nustatytas įpareigojimas perduoti tarptautinių skrydžių keleivių PNR duomenis kompetentingoms Europos Sąjungos valstybių narių institucijoms. Taip pat joje nustatytos atitinkamų valstybių narių institucijų prieigos prie tokių duomenų ir jų tvarkymo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais sąlygos.

Suderinimas su Teisėsaugos direktyva

Šiuo metu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, nagrinėdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl PNR direktyvos[40], vertina jos suderinamumą su Chartijos 7 ir 8 straipsniais bei 52 straipsnio 1 dalimi. Atsižvelgdama į Teisingumo Teismo sprendimą, Komisija įvertins, ar reikia peržiūrėti PNR direktyvos nuostatas dėl duomenų apsaugos.

Tolesni veiksmai

ES PNR direktyvos 19 straipsnyje nustatyta, kad Komisija turi atlikti visų šios direktyvos nuostatų peržiūrą ir iki 2020 m. gegužės 25 d. pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą. Atsižvelgdama į peržiūros rezultatus ir Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-817/19, Komisija įvertins, ar būtina ir tikslinga pateikti teisės akto, kuriuo ši direktyva būtų iš dalies pakeista, pasiūlymą. 2019 m. paskutinį ketvirtį Komisijos iniciatyva buvo atlikta PNR direktyvos įgyvendinimo analizė.

---

36 Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl tarpvalstybinio keitimosi informacija apie kelių eismo taisyklių pažeidimus vertinimo (SWD(2016)355 *final*) ir Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Direktyvos (ES) 2015/413, kuria sudaromos palankesnės sąlygos keistis informacija tarpvalstybiniu lygmeniu apie kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus, taikymo (COM(2016)744 *final*).

37 Įžanginis poveikio vertinimas. Tarpvalstybinio kelių eismo saugumo užtikrinimo direktyvos peržiūra (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2131-Cross-border-enforcement-of-road-traffic-rules).

38 Atliekant derinimo procedūrą taip pat bus atsižvelgta į tai, kad kai kurias nuostatas reikia suderinti su BDAR ir 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37–47).

39 OL L 119, 2016 5 4, p. 132–149.

40 Priimant šį komunikatą byla C-817/19, *Ligue des droits humains*, dar nebaigta nagrinėti.